

KUTSESTANDARD

Demineerimisinstruktor, tase 6

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Demineerimisinstruktor, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Demineerija kutsealal on demineerija EOD1, demineerija EOD2, demineerija EOD3, pommitehnik EOD4 ja demineerimisinstruktori kutsed. Demineerimiskeskuse töökoolituse korraldamisel ja koolitusteemade koostamisel lähtutakse rahvusvahelistest EOD (Explosive Ordnance Disposal) koolituspõhimõtetest ja ohutusreeglistikust; sellest tulenevalt on kutse nimetuses ka akronüüm EOD.

Demineerija EOD1 töö on abistada plahvatusohtliku lahingumoonu tuvastamisel ja leiukohal uuringul tuvastatud plahvatusohtliku lahingumoonu hävitamisel.

Demineerija EOD2 töö on abistada leitud esemete ohutustaseme hindamisel ja määramisel, ohutult eset liigutada ja transportida üht või mitut eset.

Demineerija EOD3 töö on tuvastada plahvatusohtlikku lahingumoonu ning hinnata leitud esemete ohutustaset, teha ohutustamise protseduure ja hävitada igasugust lahingumoonu.

Pommitehnik EOD4 on spetsialist, kes on treenitud ja kvalifitseeritud hävitama esemeid, mis nõuavad eritehnikaid ja oskusi, eeskätt lõhkeseadeldiste ja teiste improviseeritud lõhkematerjalide käitlemiseks (nt vedelikud raketimootorites, vaesestatud uraaniga (Depleted Uranium) täidetud lahingumoon jne).

Demineerimisinstruktor on spetsialist, kes on läbinud etapiliselt kõik demineerimise kvalifikatsioonikursused ja omandanud vastava kompetentsuse. Demineerimisinstruktori töö on juhendamine, demineerimisandmete analüüs ja teadmiste edasiandmine.

Demineerimisinstruktori eesmärk on demineerimise kvaliteedi hoidmine ja tõstmine.

Demineerimisinstruktor töötab meeskonnas ning tema töö eeldab suhtlemist kolleegide ja ameti- ning eraisikutega.

A.2 Tööosad

A.2.1 Töö planeerimine ja korraldamine.

A.2.2 Lõhketööde tegemine.

A.2.3 Pommiohu tõrjumine.

A.2.4 Lahingumoonaohtu tõrjumine.

A.2.5 Plahvatusohu tõrjumine.

Valitavad tööosad

A.2.6 – A.2.8 Veealuste demineerimistööde tegemine.

A.2.9 – A.2.11 Pommikoera kasutamine.

A.2.12 – A.2.15 CBRN-ohu tõrjumine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Demineerimisinstruktor töötab kõrgendatud ohuga töökeskkonnas. Tema töökeskkonda mõjutavad füüsilised, keemilised, füsioloogilised ja psühholoogilised tegurid. Töö toimub nii väli- kui sisetingimustes ja nõuab aeg-ajalt füüsilist pingutust. Töötaja peab olema teadlik töötamisel esinevatest tervise- ja keskkonnariskidest. Töö on vaimselt ja emotsionaalselt pingeline, eeldab töötamist ka öösi, puhkepäevadel ja riigipühadel. Peamised ohud on plahvatustest ja kemikaalidest tulenevad vigastused, haigestumised ja töötraumad, võimalikud on mitmesuguste bioloogiliste, keemiliste ning füüsiliste ja füüsiliste faktorite tekitatud tervisekahjustused. Töötamisel on oluline täita

tööohutuseeskirju ja kasutada isikukaitsevahendeid. Pommikontrolli kasutamine eeldab demineerijalt head füüsilist vormi.

A.4 Töövahendid

Demineerimisinstruktori peamised töövahendid on kaitseriietus ja kaitsevahendid, lõhkematerjal, veekahur, erilaengud, metallidetektorid, pommirobot, GPS-seadmed, sideseadmed, röntgeniaparaat, foto- ja videokaamera, vaatlustehnilised abivahendid, pommikonteiner, tugitehnika ja -varustus (paat, ekskavaator, ATV jms).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Demineerija kutsealal töötamisel on soovitatavad järgmised isiksuseomadused, võimed ja oskused:

- lojaalsus Eesti Vabariigile, ausus, pühendumus ja seaduskuulekus;
- otsustus-, vastutus- ja eneseregulatsioonivõime, sealhulgas võime stabiilselt ja tulemuslikult töötada ka pingelolukorras ning oskus juhtida ja teha meeskonnatööd;
- tolerantsus, sihikindlus, avatus ja loovus ning hea suhtlemisoskus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Üldjuhul on demineerimisinstruktoril kõrgharidus ja töökohal omandatud kutseoskused. Demineerimisinstruktoril on nõutav vähemalt 2-aastane kogemus pommitehnikuna.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Demineerija, demineerimisinstruktor.

A.8 Reguleerimisalade kutsealal tegutsemiseks

Demineerimise valdkonnas töötamine on reguleeritud Eesti Vabariigis kehtivate seaduste (avaliku teenistuse seadus, päästeseadus, päästeteenistuse seadus jm), määruste ja muude õigusaktide ning IMAS-standardi (International Mine Action Standard) nõuetega.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Demineerimisinstruktori kutse koosneb viiest kohustuslikust ja kümnest valitavast kompetentsist.

Selle kutse taotlemisel on nõutav kohustuslike kompetentside B.2.1 - B.2.5 ja B.2.16 (lääviv kompetents) tõendamine.

Valitavatest kompetentsidest (B.2.6 – B.2.15) on võimalik valida vastava taseme kompetents kolmel tegevusalal: B.2.6 – B.2.8 Veealuste demineerimistööde tegemine, B.2.9 – B.2.11 Pommikoera kasutamine ning B.2.12 – B.2.15 CBRN-ohu tõrjumine. Märge valitava kompetentsi tõendamise kohta kantakse kutsetunnistusele.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töö planeerimine ja korraldamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) kasutab individuaalseid kaitsevahendeid (killuvest, kiiver jm) vastavalt demineerimistööde ohutusjuhendile; olles demineerimistööde juht juhendab meeskonna liikmeid varustuse ettevalmistamisel; kasutab valmis pandud varustust lahingumoonast ja lõhkeseadeldistest tuleneva ohu kategoorias või annab korralduse selle kasutamiseks; hoiab end kursis varustuse uuendustega vastavalt soetatavale varustusele ning juhendab teisi uue varustuse kasutamisel; 2) juhib sündmuskohal või distantsilt (nt kõrgema tasemega staabist) demineerimistööd igasuguse lahingumoonast ja lõhkeseadeldise leiu korral vastavalt demineerimisalastele seadustele, sündmuse iseloomule ja olukorrale sündmuskohal; valib olukorra lahendamiseks sobiva taktika vastavalt leitud lahingumoonale ja lõhkeseadeldisele; 3) planeerib ja korraldab lõhketoote tegemist lahingumoonast ja lõhkeseadeldise hävitamiseks vastavalt demineerimisalastele seadustele ja olukorrale; valib sobiva ja võimalikult ohutu hävitusmeetodi, lähtudes	

demineerimisalastest seadustest ja erialasest koolitusest, arvestades ümbritsevat keskkonda; juhendab kõrgema taseme demineerijat ja pommitehnikut suuremahuliste lõhketööde planeerimisel ja korraldamisel;

4) viib läbi plahvatusohtu puudutavat ennetus- ja teavitustööd koolides ning vastavalt tellimusele erinevates asutustes (erafirmad, riiklikud asutused jne), arvestades demineerimiskeskuse aastaplaani, põhikooli ja gümnaasiumi riiklikku õppekava ning ennetus- ja teavitustöö strateegiat; valmistab vastavalt sihtgrupile ette loengumaterjali, sh näitlikud õppevahendid; juhendab madalama taseme demineerijaid ennetus- ja teavitustöö ettevalmistamisel ja läbiviimisel analüüsib tehtud tööd ja viib vastavalt tulemustele sisse muudatusi ennetus- ja teavitustöö kavadesse, arvestades ka rahvusvahelisi trende;

5) korraldab vastavalt vajadusele pedagoogika- ja andragoogikakoolitust, arvestades demineerimiskeskuse õppekava; koostab uusi ja/või kohandab vanu õppematerjale, kasutades mitmekesiseid allikaid ning lähtudes teema käsitlemise loogikast, arvestab õpikeskkonna võimalusi ja konkreetse õpperühma eripära; koostab, vormistab ja täidab väljaõppedokumentatsiooni vastavalt demineerimiskeskuses ettenähtud korrale.

Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.

B.2.2 Lõhketööde tegemine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) juhendab lõhkamiskohas madalama taseme demineerijaid lõhketööde ettevalmistamisel ja ohuala piiramisel, arvestades demineerimistööde ohutusjuhendit; määrab ohuala raadiuse ja sobiva lõhkamismeetodi ning arvutab kamufleti, arvestades lõhkamiskohta ja hävitatava lahingumoonna tüüpi; juhendab lõhkamisvahendite ja -laengute ettevalmistamist, kasutades isikukaitsevahendeid ja arvestades demineerimistööde ohutusjuhendit; juhendab lõhkelaengute ja eriotstarbeliste lõhkelaengute paigaldamist vastavalt demineerimistööde ohutusjuhendile, vajaduse korral teeb seda ise; täidab lõhkamislehe vastavalt demineerimisalastele seadustele; kontrollib lõhketööde ettevalmistuse vastavust demineerimisalastele seadustele; rakendab lõhketööde ettevalmistamisel päästeseadusest tulenevaid meetmeid;
- 2) juhib sündmust selle toimumiskohal, saates ohu tõrjumisega tegelema pommitehniku ning korraldades teiste sündmusesse kaasatud ametkondade tegevust; määrab ohuala raadiuse olenevalt ümbritsevast keskkonnast, oludest ja ohu tekitajast; valib pommiohu tõrjumiseks sobiva taktika ja hävitusmeetodi, arvestades demineerimistööde ohutusjuhendit; likvideerib pommiohu, kasutades madalama taseme demineerijate ette valmistatud varustust või määrab likvideerija; rakendab lõhketööde läbiviimisel kehtivatest seadustest tulenevaid meetmeid; valmistab erilaengu (ka kohapeal); täidab ettenähtud aruandluse vastavalt demineerimisalastele seadustele; analüüsib meeskonna tegevust korrektureide tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab vajalikke koolitusi;
- 3) juhib tegevust sündmuskohal, saates lahingumoonaohtu tõrjumisega tegelema madalama taseme demineerija ning korraldades teiste sündmusesse kaasatud ametkondade tegevust; määrab ohuala raadiuse olenevalt ümbritsevast keskkonnast, oludest ja ohu tekitajast; valib lahingumoonaohtu tõrjumiseks sobiva taktika ja hävitusmeetodi, arvestades demineerimistööde ohutusjuhendit; likvideerib pommiohu, kasutades madalama taseme demineerijate ette valmistatud varustust ja vahendeid või määrab likvideerija; valmistab improviseeritud erilaengu (ka kohapeal); rakendab lõhketööde tegemisel kehtivatest seadustest tulenevaid meetmeid; korraldab järelkontrolli ja osaleb selles vastavalt ohutusjuhendile, välistades plahvatusohtlike jääkide olemasolu; täidab ettenähtud aruandluse vastavalt demineerimisalastele seadustele; analüüsib meeskonna tegevust korrektureide tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi;
- 4) juhib tegevust sündmuskohal, saates lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumisega tegelema pommitehniku ning korraldades teiste sündmusesse kaasatud ametkondade tegevust; vajaduse korral likvideerib ise lõhkeseadeldisest tuleneva ohu, valides sobiva meetodi, taktika ja vahendid; A-kategooria lõhkeseadeldiste puhul valib sobiva isikukaitsevarustuse või loobub sellest, arvestades sündmuse eripära; korraldab sündmuskohal asitõendite pakendamise ja tehoolude jäädvustamise vastavalt kehtivatele seadustele; vajadusel täidab ettenähtud aruandluse vastavalt demineerimisalastele seadustele; analüüsib meeskonna tegevust korrektureide tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi;
- 5) juhib ja vajadusel teeb lõhketöid politsei- ja päästeoperatsioonidel, kasutades kohustuslikke isikukaitsevahendeid (kiiver, killuvest, päästevest jm) vastavalt demineerimistööde ohutusjuhendile; vajadusel annab korralduse kasutatava varustuse ja vahendite kohta, korraldab varustuse hoolduse peale sündmust; määrab vajadusel ohuala raadiuse olenevalt ümbritsevast keskkonnast ja oludest vastavalt demineerimistööde ohutusjuhendile; valmistab vajadusel erilaengud (ka kohapeal); veendub peale politsei- ja/või päästeoperatsiooni lõppu sündmuskoha ohutuses; analüüsib meeskonna tegevust korrektureide tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi.

Teadmised:

- 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid;

- 2) plahvatuse mõju inimestele, rajatistele ja keskkonnale;
- 3) plahvatuse ohutu kauguse määramine;
- 4) plahvatuse mõju vähendamise moodused, kaitsemeetmed;
- 5) signaalid lõhketöödel.

Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.

B.2.3 Pommiohu tõrjumine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) juhib sündmuskohal demineerijate tegevust; otsustab vajadusel politseiga kooskõlastatult edasise tegevuse vastavalt ähvarduse sisule; analüüsib pommiähvarduste varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; vajaduse korral täidab pommitehniku tööülesandeid;
- 2) juhib sündmuskohal demineerijate tegevust; otsustab edasise tegevuse vastavalt saadud informatsioonile; analüüsib kahtlaste esemete ja asjaoludega seotud varasemat praktikat ning meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; vajaduse korral täidab pommitehniku tööülesandeid, kasutades isikukaitsevahendeid (killuvest ja kiiver);
- 3) juhib sündmuskohal demineerijate tegevust; otsustab politseiga kooskõlastatult pommitehnilise kontrolli tegevuskava vastavalt esitatud tellimusele; analüüsib pommitehniliste kontrollide varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; edastab pärast kontrolli kogu pommitehnilise kontrolliga seonduva informatsiooni politseile; vajaduse korral täidab pommitehniku tööülesandeid, kasutades isikukaitsevahendeid (vähemalt killuvest) vastavalt pommitehnilise kontrolli eripärale;
- 4) juhib sündmust selle toimumiskohal, saates lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumisega tegelema pommitehniku ning korraldades teiste sündmusesse kaasatud ametkondade tegevust; vajaduse korral likvideerib või neutraliseerib ise lõhkeseadeldisest tuleneva ohu, valides sobiva meetodi, taktika ja vahendid; otsustab sekkumise või mittesekkumise vastavalt olukorra iseloomule, oma eriteadmistele ja demineerimistöde ohutusjuhendile; A-kategooria lõhkeseadeldiste puhul valib sobiva isikukaitsevarustuse või loobub sellest, arvestades sündmuse eripära; korraldab sündmuskohal asitõendite pakendamise ja tehiloode jäädvustamise vastavalt kehtivatele seadustele; täidab ettenähtud aruandluse vastavalt demineerimisalastele seadustele; analüüsib meeskonna tegevust hilisemate korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab vajalikke koolitusi;
- 5) juhib sündmuskohal demineerijate tegevust ja täidab vajaduse korral pommitehniku tööülesandeid; analüüsib ja vajaduse korral edastab sündmuskohalt saadud informatsiooni sündmust menetlevale uurimisasutusele; arvestab varasemat praktikat ning meeskonna tegevust töö parendamiseks tulevikus, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi.

Teadmised:

- 1) individuaalsete kaitsevahendite kaitsevõime;
- 2) vaatlustehnilised abivahendid ja nende kasutamine.

Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.

B.2.4 Lahingumoonaohu tõrjumine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) analüüsib ning kontrollib tööks ettenähtud ja demineerimisväljakutsetelt leitud laske- ja lahingumoonao ohutut käitlemist, sellega seotud varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks; puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; täidab vajaduse korral pommitehniku tööülesandeid;
- 2) analüüsib ning kontrollib kasutatavat EOD-UXO-taktikat, sellega seotud varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; hoiab end kursis EOD-UXO-taktika uuendustega ning juhendab teisi uute taktikate kasutuselevõtmisel; täidab vajaduse korral pommitehniku tööülesandeid;
- 3) teostab sisemist monitooringut töökvaliteedi kontrolliks vastavalt IMAS-standarditele (International Mine Action Standards); analüüsib miiniväljade, endise lahinguvälja või polügooni puhastamise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; vajaduse korral täidab pommitehniku tööülesandeid.

Teadmised:

- 1) laske- ja lahingumoonao liigid ja ehitus;
- 2) lõhkelaengute liigid, paigaldamine;
- 3) miiniväljade paigaldamise meetodid ja miiniväljade liigid;

4) demineerimisgrupi taktika lahingumoonas otsimisel.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.	
B.2.5 Plahvatusohu tõrjumine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) analüüsib lõhkeseadeldistest tuleneva ohu tõrjumise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; juhivad lõhkeseadeldise ohu tõrjumisega seotud demineerimistegevust vastavalt seadustele; vajaduse korral täidab pommitehniku tööülesandeid; 2) analüüsib lahingumoonast tuleneva ohu tõrjumisega seotud varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; vajaduse korral täidab pommitehniku tööülesandeid; 3) analüüsib lahingumoonast tuleneva CBRN-ohu tõrjumisega seotud varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks, puudujääkide ilmnemisel korraldab koolitusi; vajaduse korral täidab pommitehniku tööülesandeid.	
Teadmised: 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Valitavatest kompetentsidest (B.2.6 – B.2.15) on võimalik valida vastava taseme kompetents kolmel tegevusalal: B.2.6 – B.2.8 Veealuste demineerimistööde tegemine, B.2.9 – B.2.11 Pommikoera kasutamine ning B.2.12 – B.2.15 CBRN-ohu tõrjumine. Märge valitava kompetentsi tõendamise kohta kantakse kutsetunnistusele.

B.2.6 Veealuste demineerimistööde tegemine EOD3	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) valmistab enne sukeldumist ette isikliku varustuse ja otsimisvarustuse; otsib lahingumoonas vee all vastavalt kehtivatele seadustele; kasutades sonarit, veealust miiniotsijat ja muud veealust erivarustust; kindlustab või julgestab vee all töötavat pommitehnikut lõhkeseadeldise otsimisel vastavalt kehtivatele seadustele; täidab tuukripäevikut vastavalt kehtivatele seadustele; 2) valmistab enne sukeldumist ette tuvastamisvarustuse; tuvastab lahingumoonas vee all vastavalt kehtivatele seadustele, kasutades veealust kaamerat ja muud veealust erivarustust; kindlustab või julgestab vee all töötavat pommitehnikut lõhkeseadeldise tuvastamisel vastavalt kehtivatele seadustele; täidab tuukripäevikut vastavalt kehtivatele seadustele; 3) valmistab enne sukeldumist ette pinnaletõstmise varustuse; tõstab lahingumoonas pinnale vastavalt kehtivatele seadustele, kasutades tõstekotti ja vintsimisseadet või muud varustust; täidab tuukripäevikut vastavalt kehtivatele seadustele; 4) valmistab enne sukeldumist ette isikliku ja meeskonna varustuse ning lõhkamisvahendid ja -laengud; kahjutustab lahingumoonas vee all vastavalt kehtivatele seadustele; täidab tuukripäevikut vastavalt kehtivatele seadustele.	
Teadmised 1) sukeldumise põhitõed; 2) surve mõju; 3) sukeldumisvarustuse valik; 4) sukeldumiste planeerimine; 5) veealune navigeerimine; 6) sukeldumine kompuutriga; 7) sukeldumine pimedas.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.	
B.2.7 Veealuste demineerimistööde tegemine EOD4	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) otsib lahingumoonas ja lõhkeseadeldisi vee all vastavalt kehtivatele seadustele, kasutades sonarit, veealust miiniotsijat ja muud veealust erivarustust; vastavalt kehtivatele seadustele juhivad lahingumoonas ja lõhkeseadeldise veealusel otsimisel tuukritoid, täidab tuukripäevikut ja tuukriraamatut, kontrollib tuukrite isiklikku varustust ja	

meeskonna varustust, kontrollib enne tuukritöid sidevahendeid, märgistab enne sukeldumist sukeldumiskoha, määrab töötavad tuukrid ja julgustavad tuukrid ning annab loa riietumiseks;

2) tuvastab vee all lahingumooni ja lõhkeseadeldise vastavalt kehtivatele seadustele, kasutades veealust kaamerat ja muud veealust erivarustust; vastavalt kehtivatele seadustele juhivad lahingumooni ja lõhkeseadeldise tuvastamisel tuukritöid, täidab tuukripäevikut ja tuukriraamatut, kontrollib tuukrite isikliku varustust ja meeskonna varustust, kontrollib enne tuukritöid sidevahendeid, märgistab enne sukeldumist sukeldumiskoha, määrab töötavad tuukrid ja julgustavad tuukrid ning annab loa riietumiseks;

3) tõstab lahingumooni ja lõhkeseadeldise pinnale vastavalt kehtivatele seadustele, kasutades tõstekotti ja vintsimisseadet või muud varustust; vastavalt kehtivatele seadustele juhivad lahingumooni ja lõhkeseadeldise pinnale tõstmisel tuukritöid, täidab tuukripäevikut ja tuukriraamatut, kontrollib tuukrite isikliku varustust ja meeskonna varustust, kontrollib enne tuukritöid sidevahendeid, märgistab enne sukeldumist sukeldumiskoha, määrab töötavad tuukrid ja julgustavad tuukrid ning annab loa riietumiseks; vastavalt töö eripärale, olukorrale ja taktikale määrab tõstemeetodi, määrab kindlaks lõhkekeha veepealse transpordi viisi ja teekonna ning lõhkekeha üleandmise koha;

4) kahjutustab lahingumooni ja lõhkeseadeldise vee all vastavalt kehtivatele seadustele, kasutades lõhkamisvahendeid ja -laenguid; juhivad tuukritöid vastavalt kehtivatele seadustele, täidab tuukripäevikut ja tuukriraamatut, kontrollib tuukrite isikliku varustust ja meeskonna varustust, kontrollib enne tuukritöid sidevahendeid, märgistab enne sukeldumist sukeldumiskoha, määrab nii töötavad kui ka julgustavad tuukrid ning annab loa riietumiseks.

Teadmised

- 1) sukeldumise põhitõed;
- 2) surve mõju;
- 3) sukeldumisvarustuse valik;
- 4) sukeldumiste planeerimine;
- 5) veealune navigeerimine;
- 6) sukeldumine kompuutriga;
- 7) sukeldumine pimedas.

Hindamismeetod (id): praktiline töö, test.

B.2.8 Veealuste demineerimistöde instruktor

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) analüüsib lõhkekeha ja lõhkeseadeldise veealuse otsimise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks; korraldab tuukrite treeninglaagreid vastavalt demineerimiskeskuse aastaplaanile; vajaduse korral täidab pommitehnika tööülesandeid;
- 2) analüüsib lõhkekeha ja lõhkeseadeldise veealuse tuvastamise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks; korraldab tuukrite treeninglaagreid jm koolitusi vastavalt demineerimiskeskuse aastaplaanile; vajaduse korral täidab pommitehnika tööülesandeid;
- 3) juhivad veealuste demineerimistöödega seotud demineerimistegevust; analüüsib lõhkekeha ja lõhkeseadeldise veealuse tuvastamise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks; korraldab tuukrite treeninglaagreid jm koolitusi vastavalt demineerimiskeskuse aastaplaanile; vajaduse korral täidab pommitehnika tööülesandeid;
- 4) analüüsib lõhkekeha ja lõhkeseadeldise veealuse kahjutustamise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektuuride tegemiseks; korraldab tuukrite treeninglaagreid jm koolitusi vastavalt demineerimiskeskuse aastaplaanile; vajaduse korral täidab pommitehnika tööülesandeid.

Teadmised

- 1) sukeldumise põhitõed;
- 2) surve mõju;
- 3) sukeldumisvarustuse valik;
- 4) sukeldumiste planeerimine;
- 5) veealune navigeerimine;
- 6) sukeldumine kompuutriga;
- 7) sukeldumine pimedas.

Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.

B.2.9 Pommikoera kasutamine EOD1

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1) vastavalt kõrgema taseme demineerija juhendamisele tagab koerale igapäevase vajaliku liikumise, söötmise ja hoolduse; 2) õpetab välja ja treenib koera vastavalt kõrgema tasemega koerajuhi juhendamisele; 3) täidab sündmuskohal demineerimisjuhi korraldusi; kasutab individuaalseid kaitsevahendeid (killuvest, kiiver jm) vastavalt kehtivatele seadustele.	
Teadmised: 1) koerte koolitamise alused, instinktid, arenguetapid, meeled, õppimisprotsessid; 2) lõhkeainete ja lõhnamolekulide levik.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.	
B.2.10 Pommikoera kasutamine EOD3	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) tagab koerale igapäevase vajaliku liikumise, söötmise ja hoolduse; jälgib koera tervislikku seisundit ja teavitab kõrgema taseme demineerijat veterinaarprotseduuride tegemise vajadusest; 2) õpetab koera välja ja treenib teda vastavalt kõrgema tasemega koerajuhi juhendamisele; korraldab koerale individuaalseid treeninguid vastavalt koolitusplaanile; juhendab teisi koerajuhte koerte treenimisel; 3) kasutab vastava väljaõppega koera lõhkeaine tuvastamisel; koordineerib pommikoerte kasutamist sündmuskohal; täidab sündmuskohal demineerimistööde juhi korraldusi; kasutab individuaalseid kaitsevahendeid (killuvest, kiiver jm) vastavalt kehtivatele seadustele; vajaduse korral täidab sündmuskohal demineerimistööde juhi ülesandeid; teeb ettepanekuid vajalike koolituste korraldamiseks.	
Teadmised: 1) koerte koolitamise alused, instinktid, arenguetapid, meeled, õppimisprotsessid; 2) lõhkeainete ja lõhnamolekulide levik; 3) pommikoerte kasutamise võimalused ja otstarve pommiintsidentidele reageerimisel; 4) pommiülikonna kasutamine koera koolitusel ja väljakutsetel.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.	
B.2.11 Pommikoera kasutamise instruktor	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) tagab koerale igapäevase vajaliku liikumise, söötmise ja hoolduse; jälgib pommikoerte tervislikku seisundit ja koordineerib veterinaarprotseduuride tegemist; valib tööks sobilikud pommikoerad; korraldab pommikoerte varustamist vajaliku varustuse ja toiduga; hoiab end kursis koerte kasvatamise, hooldamise ja pidamise uuendustega ning juurutab neid teiste koerajuhtide seas; 2) vastavalt kehtivatele seadustele planeerib ja korraldab koerajuhtide koolitusi ning koerte treeninguid, koostab uusi või täiendab vanu õppematerjale; organiseerib koerte atesteerimist vastavalt demineerimiskeskuse aastaplaanile; hoiab end kursis eriala uute trendide ja meetodikatega ning rakendab neid koolituste korraldamisel; vajaduse korral täidab pommikoera treenimisel ja koolitamisel teiste tasemete demineerijate tööülesandeid; 3) täidab vajaduse korral sündmuskohal demineerimistööde juhi ülesandeid; kasutab individuaalseid kaitsevahendeid (killuvest, kiiver jm) vastavalt kehtivale seadusandlusele; kasutab vastava väljaõppega koera lõhkeaine tuvastamisel; koordineerib pommikoerte kasutamist sündmuskohal; analüüsib toimunud väljakutsete täitmist ja arvestab selle tulemusi koolitusplaanide tegemisel; osaleb pommikoerte kasutamise strateegiate ja taktikate väljatöötamisel vastavalt väljakutsete iseloomule.	
Teadmised: 1) koerte koolitamise alused, instinktid, arenguetapid, meeled, õppimisprotsessid; 2) lõhkeainete ja lõhnamolekulide levik; 3) pommikoerte kasutamise võimalused ja otstarve pommiintsidentidele reageerimisel; 4) pommiülikonna kasutamine koera koolitusel ja väljakutsetel.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.	
B.2.12 CBRN-ohu tõrjumine EOD2	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) piirab CBRN-ohuala, kasutades CBRN-keskkonda sukeldumise isikukaitsevahendeid vastavalt CBRN-keskkonda sukeldumise juhi korraldustele; 2) piirab CBRN-ohutunde tuvastamise juures ohuala, kasutades isikukaitsevahendeid vastavalt tegevuse juhi korraldustele;	

3) piirab saaste neutraliseerimise/ärastamise juures ohuala, kasutades isikukaitsevahendeid vastavalt tegevuse juhi korraldustele.

Teadmised:

- 1) ohtlike ainete klassifikatsioon;
- 2) keemilised rüндаained;
- 3) bioloogilised rüндаained;
- 4) ioniseeriv kiirgus;
- 5) CBRN-kaitsevahendid;
- 6) saasteärastuse taktika.

Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.

B.2.13 CBRN-ohu tõrjumine EOD3

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

- 1) valmistab ette CBRN-keskkonda sukeldumise vahendid ja varustuse vastavalt pommitehniku korraldustele; valmistab ette sündmuskoha luure vahendid ja juhib pommirobotit; abistab pommitehnikut sündmuskoha luure tegemisel vastavalt kehtivatele seadustele;
- 2) abistab pommitehnikut CBRN-ohu tuvastamisel ja tõrjumisel; valmistab ette CBRN-ohu tuvastamiseks ja tõrjumiseks ettenähtud varustuse ja mõõteriistad vastavalt kehtivatele seadustele;
- 3) juhib saasteärastuspunkti püstitamist, arvestades tuule suunda ja teisi keskkonnamõjusid (nt veekogude lähedus, temperatuur, sademed); vastutab CBRN-keskkonnas kasutatud varustuse ja tehnika puhastamise eest vastavalt kehtivatele seadustele.

Teadmised:

- 1) ohtlike ainete klassifikatsioon;
- 2) keemilised rüндаained;
- 3) bioloogilised rüндаained;
- 4) ioniseeriv kiirgus;
- 5) CBRN-kaitsevahendid;
- 6) saasteärastuse taktika.

Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.

B.2.14 CBRN-ohu tõrjumine EOD4

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

- 1) määrab isikukaitse vahendite kaitsetaseme ja ohuala raadiuse vastavalt sündmuskoha luure andmetele; juhib CBRN-keskkonda sukeldumise meeskonda vastavalt kehtivatele seadustele, kasutades CBRN-keskkonda sukeldumise varustust ja vahendeid (ülirikond, hingamisaparaat jne); täidab vajaduse korral madalama tasemega demineerija ülesandeid;
- 2) tuvastab CBRN-ohu, kasutades kiirguse ja rüндаemürkide tuvastamise mõõteriistu; lähtuvalt tuvastatud ohust määrab neutraliseerimise viisi ja vahendid; kahjutustab või neutraliseerib CBRN-ohu allika vastavalt kehtivatele seadustele; täidab vajaduse korral madalama tasemega demineerija ülesandeid;
- 3) juhib saasteärastuspunkti tööd; vastutab saastejääkide kokkukogumise eest vastavalt kehtivatele seadustele; kontrollib CBRN-keskkonda sukeldunud meeskonna puhtust saasteärastuse järel; täidab vajaduse korral madalama tasemega demineerija ülesandeid.

Teadmised:

- 1) ohtlike ainete klassifikatsioon;
- 2) keemilised rüндаained;
- 3) bioloogilised rüндаained;
- 4) ioniseeriv kiirgus;
- 5) CBRN-kaitsevahendid;
- 6) saasteärastuse taktika.

Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.

B.2.15 CBRN-ohu tõrjumise instruktor

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1) analüüsib CBRN-keskkonda sukeldumise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektureide tegemiseks; hoiab ennast kursis CBRN-valdkonda puudutavate taktikate ja varustuse uuendustega ning korraldab vastavaid koolitusi; täidab vajaduse korral pommitehnika ülesandeid; 2) analüüsib CBRN-ohu tuvastamise ja tõrjumise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust hilisemate korrektureide tegemiseks; hoiab ennast kursis CBRN-ohu tuvastamise ja tõrjumise valdkonda puudutavate taktikate ja varustuse uuendustega ning korraldab vastavaid koolitusi; täidab vajaduse korral pommitehnika ülesandeid; 3) analüüsib saasteärrastuse ja/või neutraliseerimise varasemat praktikat ja meeskonna tegevust korrektureide tegemiseks; hoiab ennast kursis vastava valdkonna uuendustega ning korraldab koolitusi; täidab vajaduse korral pommitehnika ülesandeid.
Teadmised: 1) ohtlike ainete klassifikatsioon; 2) keemilised rühmained; 3) bioloogilised rühmained; 4) ioniseeriv kiirgus; 5) CBRN-kaitsevahendid; 6) saasteärrastuse taktika.
Hindamismeetod(id): praktiline töö, test.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.16 Demineerimisinstruktor, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) analüüsib lõhkematerjali käitlemist; hoiab end kursis vastava valdkonna uuendustega ning toimunud intsidentidega ja sellest tulenevalt korraldab koolitusi; vajaduse korral täidab pommitehnika ülesandeid; 2) annab kannatanu(te)le elupäästvat esmaabi vastavalt esmaabi andmise nõuetele; hindab turvalukorda töökohal; juhendab kannatanu väljaviimist ohtlikult alalt; delegeerib esmaabiülesandeid; planeerib ja koordineerib kannatanu evakueerimist töökohalt raviasutusse; võtab ühendust raviasutuse või organisatsiooniga, kes on kohustatud abistama kannatanute paigutamisega sobivasse raviasutusse; koostab demineerimisõnnetusele reageerimise plaani; analüüsib meeskonna tegevust demineerimisõnnetuse korral ning korraldab koolitusi; 3) teeb alarmsõitu, arvestades kehtivaid seaduseid ja demineerimistöde eripära; analüüsib meeskonna tegutsemist alarmsõidul, hoiab ennast kursis seadusemuudatustega ning toimunud intsidentidega ja vajadusel korraldab vajalikke koolitusi; 4) vastavalt toimunud intsidentidele hindab olukorda ja valmistab ette ning juhib sündmusjärgset analüüsi; 5) kasutab oma töös arvuti tasemetel: AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond, AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus, AO3 – Tekstitöötlus, AO4 – Tabelitöötlus, AO5 – Andmebaasid, AO6 – Esitus, AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon (vt lisa 2 „Arvuti kasutamise oskuse kriteeriumid“); 6) kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1 ning ühte võõrkeelt (soovitavalt inglise keelt) tasemel B2 (vt lisa 3 „Keeleoskuse hindamise skaala“).	
Teadmised: 1) pedagoogika ja andragoogika alused; 2) juhtimise alused.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	18-03092012-05/1k

2. Kutsestandardi koostajad	Ando Piirsoo, Päästeameti demineerimiskeskus Arno Pugonen, Päästeameti demineerimiskeskus Margus Möldri, Sisekaitseakadeemia Reelika Ein, Päästeamet
3. Kutsestandardi kinnitaja	Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	7
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	03.09.2012
6. Kutsestandardi kehtib kuni	31.08.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3359 Valitsuse haldusalade ametnikud, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	EOD technician, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Tööosad ja tööülesanded	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	